

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ИНСПЕКТОРАТ КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

гр. София 1000, ул. „Георг Вашингтон” № 17, тел.: 02 9057502, факс: 02 9057503

;Изм. № 1211-22-2
Дата: 01.12.2022г.

ДО
ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ ДИРЕКТОР НА
АГЕНЦИЯТА ПО ВПИСВАНИЯТА
Г-ЖА ДАНИЕЛА МИТЕВА

С Т А Н О В И Щ Е

НА ИНСПЕКТОРАТА КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
ПО ПРЕПИСКА №ЛДИ-22-2/2022

Инспекторатът към Висшия съдебен съвет (ИВСС) като разгледа докладваната от инспектор Игнат Георгиев преписка №ЛДИ-22-2/30.09.2022 г. по описа на ИВСС, намира следното:

Производството по преписката е образувано по реда на чл. 58, пар. 3, б. „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679 във вр. с чл. 17а, ал. 1, т. 2 от Закона за защита на личните данни и чл. 94г от Правилника за организацията на дейността на Инспектората към висшия съдебен съвет и за дейността на администрацията и на експертите (Правилника).

Постъпило е писмо вх. №25217/30.09.2022 г., с вх.рег. №ЛДИ-22-2/30.09.2022 г. по описа на ИВСС, с което от изпълнителния директор на Агенцията по вписванията е направено предложение ИВСС да даде указания на съдилищата, прокуратурата и следствените органи при изпращане на съдебните, прокурорските и актовете на следствените органи, въз основа на които се извършва вписване, заличаване или обявяване на основание чл. 14 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, да бъдат представени и преписи на тези актове със заличени лични данни, които Агенцията по вписванията да обявява в ТРРЮЛНЦ. Сочи се, че редът и условията за изпращане на посочените актове на съда, прокуратурата и следствените органи могат да бъдат уредени в споразумения между органите на съдебната власт и Агенцията по вписванията.

Направеното предложение е обосновано с довода, че за изпълнението на задълженията на Агенцията по вписванията, установени в ЗТРРЮЛНЦ, както и на правилата за защита на личните данни е необходимо да се

представят заверени преписи на актовете на органите на съдебната власт, в които личните данни, които не подлежат на публикуване, са заличени. Освен това се изтъква, че Агенцията по вписванията не разполага с правомощие да променя съдържанието на изпратените ѝ за публикуване електронни документи, поради което заличаването на съдържащите се в тях лични данни трябва да се извърши от предоставящия ги администратор на личните данни, а не от получателя.

С Регламент (ЕС) 2016/679 и със Закона за защита на личните данни се определят правилата за защита на физическите лица при обработване на личните им данни. Целта е да се защитят основните права и свободи на физическите лица, по-специално тяхното право на защита на личните данни.

По силата на чл. 17, ал. 1 от ЗЗЛД Инспекторатът към ВСС осъществява надзор и осигурява спазването на Регламент (ЕС) 2016/679, на ЗЗЛД и на нормативните актове в областта на защитата на личните данни при обработване на лични данни от съда при изпълнение на функциите му на орган на съдебната власт и от прокуратурата и следствените органи при изпълнение на функциите им на органи на съдебната власт за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания.

Лични данни са всяка информация, свързана с физическо лице, което може да бъде идентифицирано пряко или непряко чрез идентификатор като име, идентификационен номер, данни за местонахождение, онлайн идентификатор или по един или повече признаци, специфични за физическата, физиологическата, генетичната, психическата, умствената, икономическата, културната или социалната идентичност на това лице, по силата на Регламент (ЕС) на Европейския парламент и на Съвета от 27.04.2016 г. относно защитата на физически лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО.

Под обработване на лични данни се разбира всяка операция или съвкупност от операции, които могат да се извършват по отношение на личните данни с автоматични или други средства, като събиране, записване, организиране, структуриране, съхранение, адаптиране или промяна, извличане, консултиране, употреба, разкриване чрез предаване, разпространяване или друг начин, по който данните стават достъпни, поддръждане или комбиниране, ограничаване, изтриване, унищожаване или заличаване.

Администратор на лични данни е физическо или юридическо лице, публичен орган, агенция или друга структура, която сама или съвместно с други определя целите и средствата за обработването на лични данни; когато целите и средствата за това обработване се определят от правото на Съюза или правото на държава членка, администраторът или специалните критерии за неговото определяне могат да бъдат установени в правото на Съюза или в правото на държава членка.

Получател на лични данни е физическо или юридическо лице, публичен орган, агенция или друга структура, пред която се разкриват личните данни, независимо дали е трета страна или не. Същевременно публичните органи, които могат да получават лични данни в рамките на конкретно разследване в съответствие с правото на Съюза или правото на държава членка, не се считат за „получатели“; обработването на тези данни от посочените публични органи отговаря на приложимите правила за защита на данните съобразно целите на обработването. Получателят може да бъде администратор, на когото се разкриват личните данни, различен от администратора, под чиито контрол са те, трета страна, обработващ или лице, извършващо действия по обработване на лични данни под ръководството на администратора.

За да се определят задълженията на отделните лица, участващи в процеса по обработване на лични данни е важно на първо място да се определи ролята, в която те участват в цялостния процес и отделните операции, които включва този процес. В конкретния случай става въпрос за външно взаимодействие по изпращане на лични данни между публични органи, чието естество, основание и цел са уредени в закон. Публичните органи, които участват в обработването на личните данни са съдилищата и Прокуратурата на Република България, за които в закон са установени задължения да изпращат съдебни актове, подлежащи на обявяване в търговския регистър и в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, и на следващо място – Агенцията по вписванията, за която в ЗТРРЮЛНЦ са установени правомощия да води и поддържа търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. Операциите по обработване на лични данни, включени в разглеждания процес са изпращането на съдебните актове и тяхното обявяване или тяхното съхраняване с цел да се удостоверят вписаните въз основа на тях обстоятелства относно търговците в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

При определянето на това кои сред публичните органи са администратори на лични данни е от значение по какъв начин този въпрос е уреден в нормативния акт, с който те са създадени. В разглеждания случай участващите в процеса по обработване на лични данни органи на съдебната власт и Агенцията по вписванията не са изрично посочени в законодателството като администратори на лични данни, а се определят като такива въз основа на вменените им задължения за обработване на лични данни. Важно е да се посочи, че необходимостта от обработването при тези администратори се основава на приложимата правна уредба, а не е самостоятелно решение на администратора.

Съдилищата в Република България са единствените публични органи, които по силата на чл. 119 от Конституцията на Република България осъществяват правораздавателна функция. Системата на съдилищата включва Върховния касационен съд, Върховния административен съд, апелативни, окръжни, военни и районни съдилища, както и създадените по силата на чл. 119, ал. 2 от Конституцията административни съдилища. Съгласно чл. 65 от Закона за съдебната власт всички съдилища са юридически лица на бюджетна

издръжка и се представляват от административния ръководител или друго определено лице. Съгласно тяхната структура и функциите, които изпълняват, отделните съдилища са самостоятелни администратори на личните данни, които обработват. За разлика от съдилищата, Прокуратурата на Република България съгласно разпоредбата на чл. 127, ал. 2 от Конституцията е учредена като самостоятелен и специализиран конституционен орган в системата на съдебната власт, който по силата на чл. 126, ал. 2 от Конституцията се ръководи от главния прокурор. Съгласно чл. 136, ал. 6 от ЗСВ главният прокурор осъществява надзор за законност и методическо ръководство върху дейността на всички прокурори и следователи за точно и еднакво прилагане на законите и защита на законните права и интереси на гражданите, юридическите лица и държавата. При упражняване на функциите си по ръководство на отделните прокуратури, всеки административен ръководител е подчинен на главния прокурор и на по-горестоящите от него административни ръководители. Съобразно посочените нормативни изисквания към структурата, функциите и дейността на Прокуратурата на Република България, тя представлява един самостоятелен администратор на лични данни, който се ръководи и представлява от главния прокурор. Отделните прокуратури имат качеството на структури с право на достъп до обработваните лични данни, защото те, макар и структурно обособени, съгласно чл. 126, ал. 1 от Конституцията на Република България, се ръководят и контролират от главния прокурор по силата на организационната и функционалната им подчиненост. Съгласно чл. 148 от ЗСВ следствени органи са Националната следствена служба и окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури. Следователите в Националната следствена служба се ръководят от главния прокурор пряко или чрез директора, който е и заместник на главния прокурор по разследването – чл. 150, ал. 1 ЗСВ, а тези в окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури са подчинени организационно на административните ръководители и методически на директора на Националната следствена служба. От начина, по който са установени структурата и функциите на следствените органи в действащото законодателство, се налага изводът, че обработването на лични данни, което те осъществяват за целите на наказателното преследване, е под контрола на Прокуратурата на Република България и се отъждествяват с нея като администратор на лични данни.

Агенцията по вписванията е създадена с чл. 58а, ал. 1 от Закона за кадастъра и имотния регистър. Тя е изпълнителна агенция към министъра на правосъдието и е юридическо лице със седалище в София, а службите по вписванията са нейни териториални звена. По силата на чл. 3, ал. 1 ЗТРРЮЛНЦ на Агенция по вписванията са вменени функциите да води търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, като съгласно алинея 2 на същия член, регистърът се съхранява от агенцията по начин, който гарантира сигурността на съдържащата се в него информация. На агенцията са вменени правомощията да осъществява регистърното производство по вписване и заличава на обстоятелства, и

обявяване на актове в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. Цитираните правомощия се осъществяват от длъжностните лица по регистрацията, съгласно чл. 22, ал. 1 и ал. 2 от ЗТРРЮЛНЦ. Агенцията по вписванията също така има задължение да осигурява публичния достъп до търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел чрез осигуряване на възможност за извършване на справки и издаване на удостоверения при определените в Глава трета от ЗТРРЮЛНЦ условия и ред. Съобразно установените в ЗТРРЮЛНЦ функции, Агенцията по вписванията е администратор на лични данни по отношение на данните, обработвани в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. Тя е публичен орган, за който в ЗТРРЮЛНЦ са установени функции, правомощия и задължения да води и поддържа публичен регистър. Официалните функции и задължения на Агенцията по вписванията съставляват необходимостта и целта на обработването на съдържащите се в тях лични данни. В ЗТРРЮЛНЦ са определени съществени средства на обработването – като категории лични данни, които ще бъдат обработвани, категориите субекти на данни, засегнати от обработването, кой ще има достъп до данните и т.н.

Конкретните правомощия и задължения на публичните органи, които участват в процеса по изпращане и обявяване на съдебни актове в търговския регистър също са определени в закона. На основание чл. 14 от ЗТРРЮЛНЦ в случаите, предвидени със закон, вписване, заличаване и обявяване се извършват незабавно въз основа на акт на съда, на друг държавен орган и на частен съдебен изпълнител. В тези случаи актът се изпраща на агенцията служебно. Съгласно тази разпоредба, конкретните актове, които се изпращат на Агенцията по вписванията са изрично определени в законодателството. Такива са например хипотезите на изпращане на съдебните решения за обявяване на дружеството за недействително на основание чл. 70, ал. 3 ТЗ, за отмяна на решението за възлагане на управлението на събирателно дружество – чл. 85 ТЗ, решенията на съда по несъстоятелността, определени в чл. 622 и чл. 623, ал. 1 ТЗ и т.н. На основание чл. 237, ал. 3 ЗИНЗС съдебният акт, с който е наложено наказание лишаване от право да се упражнява търговска дейност, се изпраща от прокурора на Агенцията по вписванията за извършване на вписване, заличаване и обявяване.

Във всички случаи конкретното нормативно установено задължение на съдилищата и на прокуратурата за изпращане на определен съдебен акт за обявяване в търговския регистър, представлява правното основание за законосъобразно обработване на съдържащите се в актовете лични данни по смисъла на чл. 6, пар. 1, б. „в” от Регламент (ЕС) 2016/679 във вр. с чл. 5, пар. 1, т. 1 от Регламента. По отношение на изпращането не е предвидено задължение за изпращащия администратор да осъществява допълнителни действия по отношение на съдържащите се в акта лични данни, каквото е заличаването им. Така е, защото актовете, които съдят или прокуратурата са задължени да изпратят служебно до Агенцията по вписванията трябва да бъдат предоставени в пълното им съдържание, за да имат възможност

длъжностните лица по вписванията да извършат проверката на основание чл. 21 от ЗТРРЮЛНЦ. Не е предвидено също така, че към изпращаните актове следва да се прилагат техни копия, в които съдържащите се лични данни са заличени. Аргумент в тази посока се съдържа и в разпоредбата на чл. 13, ал. 6, изречение последно, с която е въведено задължително изискване към заявителите да представят актовете, подлежащи на обявяване в търговския регистър, със заличени лични данни, освен тези, които се изискват по закон.

Агенцията по вписванията е получател на съдържащите се в изпращаните съдебни актове лични данни по смисъла на чл. 4, т. 9 от Регламент (ЕС) 2016/679, имащ качеството на администратор, пред когото се разкриват данните. Целта на това изпращане е получаващият администратор да може да упражни произтичащите от закона правомощия и задължения по съхраняване и водене на търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. При това положение се налага изводът, че Агенцията по вписванията като администратор на личните данни в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел по силата на чл. 3, ал. 1 от ЗТРРЮЛНЦ, е задължена да осигури обявяването на подлежащите на вписване обстоятелствата и на подлежащите на обявяване актове, определени в закона, без информацията, представляваща лични данни по смисъла на чл. 4, т. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679. Това означава, че Агенцията по вписванията в изпълнение на посоченото задължение, следва да изготви копие на актовете, в което да се заличат личните данни, които според закона не трябва да бъдат публикувани.

Предвид всички изложени съображения, задължителни указания на съдилищата и на Прокуратурата на Република България да прилагат копия на актовете, които изпращат на основание чл. 14 от ЗТРРЮЛНЦ, в които съдържащите се лични данни са заличени, не могат да бъдат дадени, защото в закона не е предвидено правомощие или задължение за тези публични органи, на които да се основава заличаването на данните.

Инспекторатът към ВСС споделя разбирането, изложено в писмото на председателя на Агенцията по вписванията, че сътрудничеството между органите на съдебната власт и Агенцията по вписванията ще допринесе за по – добро управление на водените от Агенцията регистри и за повишаване на общественото доверие в институциите. По тази причина то следва да бъде насърчавано. С оглед на това, че разглежданото сътрудничество се отнася до обработване на лични данни, което не е възложено със закон на органите на съдебната власт, а би се основавало на добра практика между самостоятелни администратори на лични данни, то би могло да се осъществява по споразумение между административните ръководители на отделните органи и при наличието на техническа, и организационна възможност за това.

С оглед на изложеното и на основание чл. 58, пар. 3, б. „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679 във вр. с чл. 17а, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД и чл. 94г от Правилника, ИВСС на свое заседание, проведено на 01.12.2022 г. взе решение съгласно Протокол №19 с 8 (осем) гласа „за“ от 8 (осем) присъстващи инспектори за изразяване на следното

СТАНОВИЩЕ

Съдилищата и Прокуратурата на Република България като администратори на лични данни не са задължени да прилагат копия на актовете, които се изпращат на основание чл. 14 от ЗТРРЮЛНЦ до Агенцията по вписванията, в които личните данни, освен тези, които подлежат на обявяване по закон, са заличени.

Заличено на

ИНСПЕКТОР: осн. 33ЛД

